

Narodowy
Instytut
Dziedzictwa

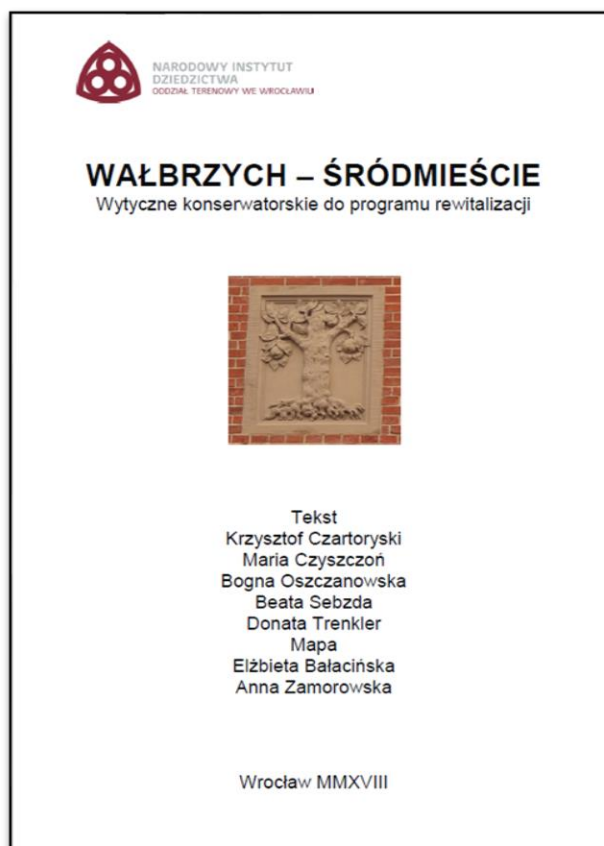
Narodowy Instytut Dziedzictwa Oddział Terenowy we Wrocławiu

Centrum Kompetencji
do spraw rewitalizacji
dla województwa dolnośląskiego
i lubuskiego

Narodowy Instytut Dziedzictwa Oddział Terenowy we Wrocławiu
Centrum Kompetencji do spraw rewitalizacji dla województwa dolnośląskiego i lubuskiego

Oddział Terenowy we Wrocławiu Narodowego Instytutu Dziedzictwa opracował w 2018 r. sześć dokumentów studialnych na potrzeby realizacji **Gminnego Programu Rewitalizacji Miasta Wałbrzyskiego na lata 2016-2025** przyjętego Uchwałą Nr XXIX/385/2016 Rady Miejskiej Wałbrzyskiego z dnia 18 października 2016 roku.

Wałbrzych – obszary objęte programem rewitalizacji:

- sześć enklaw przestrzennych (podobszary rewitalizacji)
- zamieszkałych przez niemal 30% mieszkańców miasta
- na ich terenie znajduje się ponad 80% z przeszło 2000 zabytków nieruchomych miasta, obszary wpisane do rejestru zabytków oraz ujęte w gminnej ewidencji zabytków

Biały Kamień,

Stary Zdrój,

Śródmieście,

Sobiecin,

Nowe Miasto,

Podgórze.

Metoda:

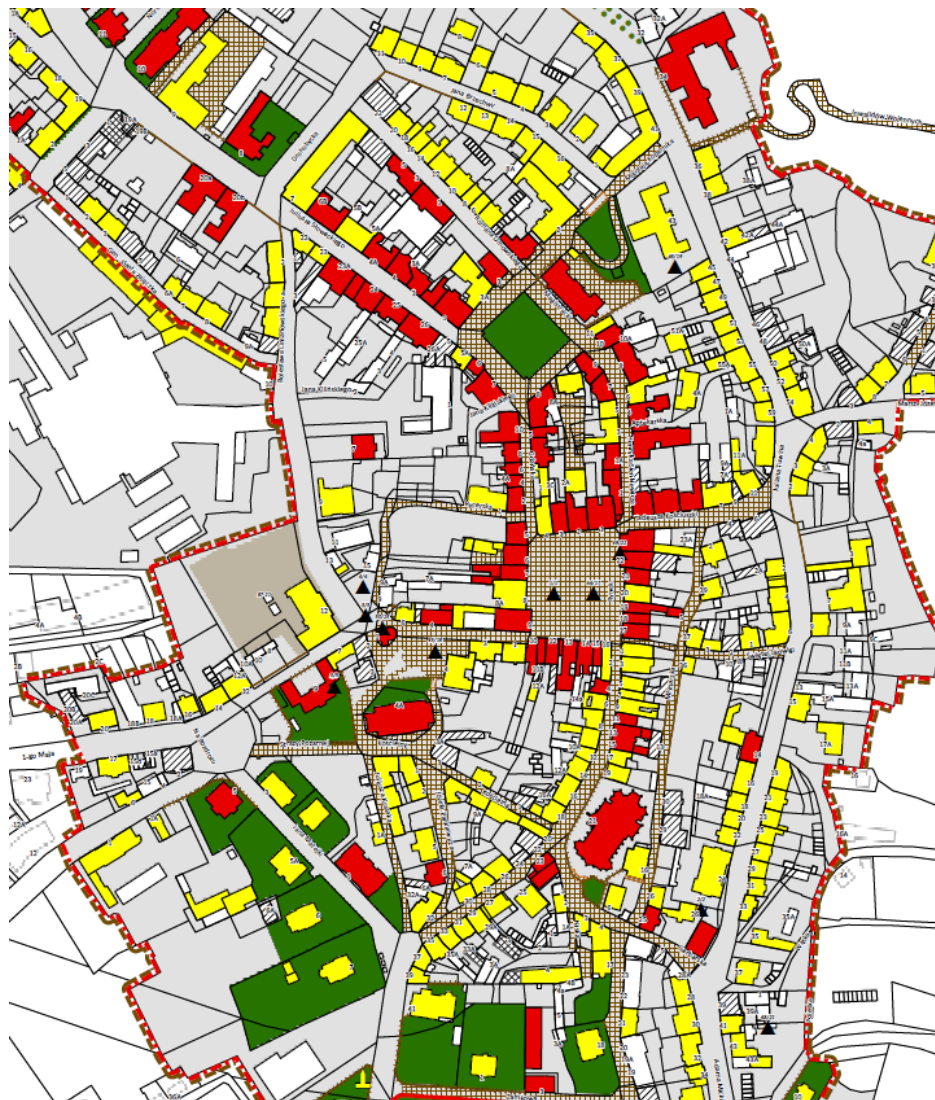
- I. Analiza materiałów.
- II. Inwentaryzacja zasobów dziedzictwa i elementów krajobrazu kulturowego oraz ich waloryzacja.
- III. Wytyczne do ochrony zachowanych elementów historycznego zagospodarowania.

Legenda

OCHRONA KONSERWATORSKA

- granica układu urbanistycznego wpisanego do rejestru zabytków
- granica parku wpisanego do rejestru zabytków
- budynek wpisany do rejestru zabytków
- budynek ujęty w gminnej ewidencji zabytków
- budynek stanowiący istotny element struktury urbanistycznej ulicy, placu
- budynek kolidujący z zabudową zabytkową do przebudowy lub rozbiórki
- pozostałe budynki
- mała architektura i pomniki do zachowania
- granica strefy obserwacji archeologicznej (WEZ - stanowisko nr 57/30)
- stanowisko archeologiczne o powierzchni powyżej 0,5 ha
- stanowisko archeologiczne o nieokreślonej powierzchni
- aleje i szpalery do zachowania i kontynuacji
- zieleń do zachowania
- bruk do zachowania
- ogrodzenie do zachowania
- ulice do zachowania
- linia zabudowy ulicy lub placu do zachowania
- schody do zachowania

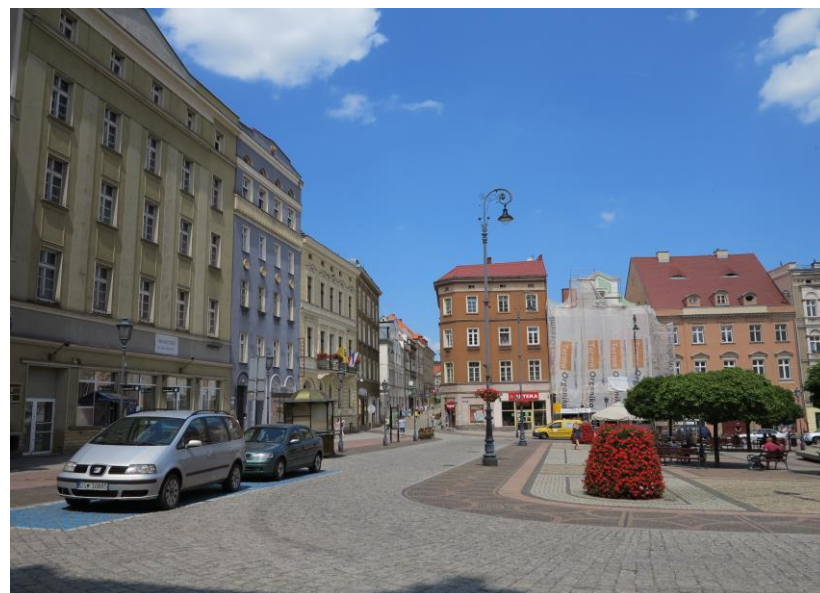

Narodowy Instytut Dziedzictwa Oddział Terenowy we Wrocławiu
Centrum Kompetencji do spraw rewitalizacji dla województwa dolnośląskiego i lubuskiego

Wałbrzych, Śródmieście

Merytoryczne wsparcie procesu planowania i rewitalizacji w gminach w ramach Krajowego Programu Ochrony Zabytków i Opieki nad Zabytkami na lata 2019–2022.

Współpraca z Zespołami do spraw Rewitalizacji w Urzędach Marszałkowskich województwa dolnośląskiego i lubuskiego (program Regiony Rewitalizacji).

Prezentacja działalności NID gminom województwa dolnośląskiego i lubuskiego.

PROGRAM „WZORCOWA REWITALIZACJA”

Nabór do programu:

WOJEWÓDZTWO LUBUSKIE:

Miasto i Gmina Drezdenko (UCHWAŁA NR XLIV/399/2017 RADY MIEJSKIEJ W DREZDENKU z dnia 30 maja 2017 r. w sprawie przyjęcia Lokalnego Programu Rewitalizacji Gminy Drezdenko na lata 2016-2022)

Gmina Łagów

Miasto Nowa Sól (UCHWAŁA NR XXXII/228/16 RADY MIEJSKIEJ W NOWEJ SOLI z dnia 17 sierpnia 2016 r. w sprawie przyjęcia Lokalnego Programu Rewitalizacji na lata 2016 – 2023)

Gmina Santok

Dla gmin w województwie lubuskim pomoc merytoryczna realizowana będzie przez **Pracownię Terenową NID w Zielonej Górze.**

WOJEWÓDZTWO DOLNOŚLĄSKIE

Miasto Głogów

Miasto Jawor (UCHWAŁA NR XXXVII/228/2017 RADY MIEJSKIEJ W JAWORZE z dnia 28 lutego 2017 r. w sprawie przyjęcia aktualizacji "Lokalnego Programu Rewitalizacji Miasta Jawora na lata 2016-2023")

Gmina Legnickie Pole (brak programu rewitalizacji)

Miasto i Gmina Lubawka

Gmina Mysłakowice

Gmina Wińsko

Miasto i Gmina Ząbkowice Śląskie

Zakresy porozumień – konsultacje i doradztwo na etapie opracowywania przez gminy GPR

Legnickie Pole:

1. Pomoc w zakresie pozyskania danych w celu wskazania aktualnego stanu ochrony prawnej obiektów i obszarów wpisanych do rejestru zabytków z terenu gminy Legnickie Pole, ze szczególnym uwzględnieniem pobenedyktyńskiego zespołu klasztornego (Pomnik Historii); pomoc w pozyskaniu materiałów do wykorzystania przy sporządzaniu GPR.
2. Określenie stanu zachowania zabytków nieruchomych wpisanych do rejestru zabytków z obszaru gminy Legnickie Pole.

Regionalny Ośrodek Badań i Dokumentacji Zabytków, *Studium środowiska kulturowego gm. Legnickie Pole pow. legnicki*, 2004.

Narodowy Instytut Dziedzictwa, *Raport o stanie zachowania zabytków nieruchomych w województwie dolnośląskim. Zabytki wpisane do rejestru zabytków (księgi rejestru A i C)*. Warszawa 2017 [www.nid.pl].

3. Konsultacje przy wskazaniu obszarów problemowych z punktu widzenia ochrony środowiska kulturowego – na etapie wyboru obszaru rewitalizacji.
4. Konsultacje przy opracowaniu uchwały Rady Gminy dotyczącej wyznaczenia obszaru zdegradowanego oraz obszaru rewitalizacji, w tym przy opracowaniu załącznika graficznego do uchwały – w zakresie dotyczącym środowiska kulturowego.
5. Konsultacje w zakresie dokładniejszego rozpoznania negatywnych zjawisk oraz analizy lokalnych potencjałów w obszarze środowiska kulturowego na etapie pogłębionej diagnozy obszaru rewitalizacji.
6. Konsultacje na etapie określenia wizji stanu obszaru po przeprowadzeniu rewitalizacji, wskazania celów rewitalizacji oraz kierunków działań na obszarze rewitalizacji – w zakresie dotyczącym środowiska kulturowego.
7. Konsultacje przy opracowaniu listy oraz opisów projektów i przedsięwzięć rewitalizacyjnych, które mają być prowadzone z wykorzystaniem potencjału środowiska kulturowego.

Narodowy Instytut Dziedzictwa Oddział Terenowy we Wrocławiu
Centrum Kompetencji do spraw rewitalizacji dla województwa dolnośląskiego i lubuskiego

Legnickie Pole, pobenedyktyński zespół klasztorny z kościołem pw. Św. Krzyża i św. Jadwigi (Pomnik Historii)

Legnickie Pole, pobenedyktyński zespół klasztorny z kościołem pw. Św. Krzyża i św. Jadwigi
(Pomnik Historii)

Narodowy Instytut Dziedzictwa Oddział Terenowy we Wrocławiu
Centrum Kompetencji do spraw rewitalizacji dla województwa dolnośląskiego i lubuskiego

Legnickie Pole, pobenedyktyński zespół klasztorny z kościołem pw. Św. Krzyża i św. Jadwigi (Pomnik Historii)

Lubień, gm. Legnickie Pole, pałac

Realizacja porozumienia zawartego z miastem Jawor:

Współpraca przy opracowywaniu *Strategii Rozwoju Miasta Jawora na lata 2021-2031*

(zespół opracowujący strategię: Wielkopolska Akademia Nauki i Rozwoju)

Etap diagnozy:

- ankieta dla mieszkańców
- tabela diagnostyczna do Strategii Miasta Jawora na lata 2021-2031

Uwagi do ujęcia zagadnień związanych z ochroną dziedzictwa kulturowego oraz wykorzystania jego potencjałów.

REKOMENDACJE W ZAKRESIE UJĘCIA ZAGADNIEŃ ZWIĄZANYCH Z WYKORZYSTANIEM POTENCJAŁÓW DZIEDZICTWA KULTUROWEGO MIASTA W „STRATEGII JAWORA NA LATA 2021-2031”.

- I. Uznanie zespołu ewangelickiego Kościoła Pokoju pod wezwaniem Ducha Świętego jako zabytku o najwyższym znaczeniu dla miasta, a zarazem o największym potencjale dla wieloaspektowego rozwoju miasta (znaczenie kulturowe, znaczenie dla gospodarczego rozwoju miasta, znaczenie dla integracji społecznej).
- II. Uznanie priorytetowego znaczenia działań związanych z ochroną zabytków i przestrzeni kulturowej w polityce rozwojowej miasta.

III. Wzmocnienie wykorzystania dziedzictwa kulturowego Jawora jako istotnego potencjału w procesie rewitalizacji.

Uwzględnienie środowiska kulturowego miasta jako znaczącego potencjału jego rozwoju na etapie diagnozy i delimitacji obszaru zdegradowanego, a następnie na etapie wyznaczania obszaru rewitalizacji i jego pogłębionej diagnozy. Wykorzystanie potencjału dziedzictwa kulturowego miasta przy wyborze przedsięwzięć rewitalizacyjnych.

IV. Wzmocnienie działań związanych z edukacją i promocją dziedzictwa kulturowego Jawora.

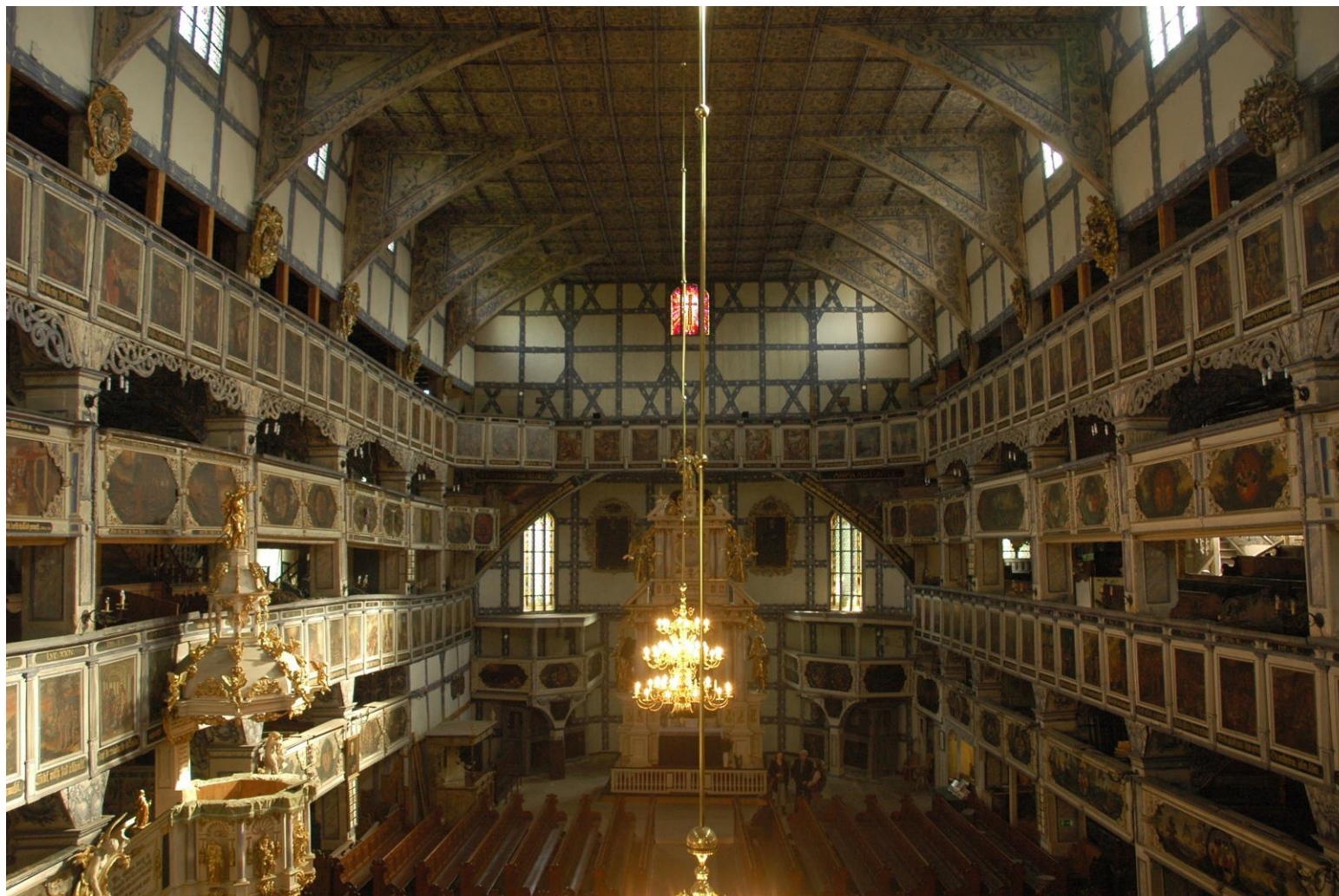

Narodowy Instytut Dziedzictwa Oddział Terenowy we Wrocławiu
Centrum Kompetencji do spraw rewitalizacji dla województwa dolnośląskiego i lubuskiego

Jawor, ewangelicki Kościół Pokoju pod wezwaniem Ducha Świętego

Jawor, ewangelicki Kościół Pokoju pod wezwaniem Ducha Świętego

Jawor, zamek

Narodowy Instytut Dziedzictwa Oddział Terenowy we Wrocławiu
Centrum Kompetencji do spraw rewitalizacji dla województwa dolnośląskiego i lubuskiego

Jawor, Rynek

Jawor, ul. S. Staszica 4

Jawor, ul. Legnicka 3

Studium ochrony środowiska kulturowego miasta Bolesławiec

Wyróżnienie w konkursie pn. *Samorząd dla Dziedzictwa* organizowanym przez Narodowy Instytut Dziedzictwa Ministra Kultury, Dziedzictwa Narodowego i Sportu oraz Generalnego Konserwatora Zabytków,

Wysoka ocena realizacji zadań samorządowych z zakresu ochrony zabytków i opieki nad zabytkami:

- prowadzenie Gminnej Ewidencji Zabytków (udostępnionej również w systemach informacji przestrzennej),
- Gminny Program Opieki nad Zabytkami Miasta Bolesławiec na lata 2019-2022,
- nowa edycja Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego,
- pełne pokrycie miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego,

- opracowany w 2016 roku Gminny Program Rewitalizacji (UCHWAŁA NR XXVIII/290/2016 RADY MIASTA BOLESŁAWIEC z dnia 28 września 2016 r. w sprawie „Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Miejskiej Bolesławiec”),
- działalność Muzeum Ceramiki,
- dotacje na remonty obiektów zabytkowych oraz położonych w obszarze wpisanym do rejestru zabytków.

Bolesławiec, Termy i planty

Studium traktujemy jako podstawę do właściwego definiowania ochrony środowiska kulturowego gminy we wszystkich dokumentach programowych gminy, a także jako podstawę do prawidłowego wskazania obszarów rewitalizacji oraz definiowania zadań rewitalizacyjnych.

W formułowaniu wytycznych planujemy dodatkowo wykorzystać wskazania wynikające z Rozporządzenia Ministra Infrastruktury i Budownictwa z dnia 1 lipca 2016 r. w sprawie zakresu projektu miejscowego planu rewitalizacji w części tekstowej oraz zakresu i formy wizualizacji ustaleń miejscowego planu rewitalizacji (Dz. U. 2016, poz. 1032).

Zgodnie z Ustawą z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji:

„projekt gminnego programu rewitalizacji opiniowany jest przez właściwego wojewódzkiego konserwatora zabytków w przypadku gdy jest to uzasadnione specyfiką obszaru rewitalizacji – w zakresie form ochrony zabytków”.

Bolesławiec, Rynek

Narodowy Instytut Dziedzictwa Oddział Terenowy we Wrocławiu
Centrum Kompetencji do spraw rewitalizacji dla województwa dolnośląskiego i lubuskiego

Bolesławiec, Rynek

Mamy nadzieję, że nasze zebrane doświadczenia posłużą do wypracowania modelowych rozwiązań w zakresie rewitalizacji prowadzonej przy akceptacji i wykorzystaniu środowiska kulturowego.

Narodowy Instytut Dziedzictwa Oddział Terenowy we Wrocławiu
Centrum Kompetencji do spraw rewitalizacji dla województwa dolnośląskiego i lubuskiego

Dziękuję za uwagę

Bogna Oszczanowska

główny specjalista

Koordynator Centrum Kompetencji
do spraw rewitalizacji
dla województwa dolnośląskiego i lubuskiego

71 326 69 96

+48 571 226 990

boszczanowska@nid.pl

ul. Władysława Łokietka 11, 50-243 Wrocław